

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך | פרשת אחרי מות

ג'ליון מס' 183 | התשפ"ד

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה, העומדים בין בים ובין ביבשה, המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרנחה ומאפלה לאורה ומשעבוד לגאולה. השתא בעגלא ובזמן קריב. ונאמר אמן

בדרך הפרשה

הר"ש ר' הירש זצ"ל

מתיקות חייהם של עובדי ה'

פרשת אחרי מות מתארת את שני השעירים המובאים לבית המקדש ביום הכפורים.

שני השעירים שוים במראה, בקומה ובדמים ולקחתם נעשית כאחת. אך כשהכהו הגדול מעלה את הגורל, נפרדות דרכיהם לעד. השעיר אשר עליו הגורל לה' נשחט ומקרב על גבי המזבח בקדשה ובטהרה. ואלו השעיר השני נותר בחיים עד שהוא משלח לעזאזל. הר"ש ר' הירש זצ"ל מתאר בספרו "במעגלי השנה" את המחשבות שהיו עלולות לחלוף במחו של השעיר החי אלו היה בעל דעה. נתן להניח שהשעיר החי היה שמח ומאשר ששפר עליו גורלו, ובמקום להשחט ולהשרף על גבי המזבח הוא נותר בחיים. אם השעיר החי היה משוה בין מצבו למצב רעהו השחוט, הוא היה עשוי להגיע לידי שחץ וגאונה. מן הסתם הוא היה מביט בחברו השחוט ומכריז בראותנות: "אמנם הוא עלה על המזבח הקדוש אך אבד את חיו, ואלו אני חי וקיים".

ומהרהר בבוז ובחמלה על רעהו שנשחט גבי המזבח. אלו השעיר היה יודע לשם מה הובל אל הצוק, ומהו הסוף המר המצפה לו בעוד שניות ספורות, הוא לא היה נתפס למחשבות הרהב הללו. רק כשהשעיר נדחה למדרון התלול, אשליית ההצלחה המדמה שלו היתה מתנפצת אלי תהום. רק באותם רגעים הוא היה מבין כי המאשר האמתי הוא השעיר שעלה על גבי המזבח בקדשה ובטהרה. מבאר הר"ש ר' הירש, כי תאור זה ממחיש את הבחירה

כַּמְקַיִם גִּזְרַת מֶלֶךְ

וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה (טז, לד)

לאחר פרוט סדר עבודת יום הכפורים ולבישת הבגדים, מסימת התורה: "וַיַּעַשׂ כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה", וכתב רש"י הקדוש: "להגיד שבחו של אהרן, שלא היה לובשן לגדלתו, אלא כמקיים גזרת המלך".

והפליאה גדולה: האם זה שבח לאהרן קדוש ה', הכהן הגדול מאחיו, שהוא לא לבש את הפראק לכבודו, אלא רק לכבוד ה', כמקיים גזרת המלך?! הרי בשעה שהכהן הגדול נכנס ביום הכפורים לקדש הקדשים, מצוה התורה (שם, יז): "וְכָל אָדָם לֹא יִהְיֶה בְּאֵהָל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בְּקֹדֶשׁ", ומקשה המדרש (ויקרא רבה כא, יב): "וכהן גדול לא אדם היה?" - איה אהרן עצמו היה שם, הרי גם הוא 'אדם' ואסור לו להיות באהל מועד באותה שעה?

אומרים חז"ל: בשעה שרוח הקדש שרתה על הכהן הגדול, היו פניו בוערות כלפידים, והוא היה דומה למלאך, כמו שנאמר (מלאכי ב, ז): "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבקות הוא". כל האסור להיות באהל מועד היה על אדם, אה למלאך הדבר לא נאסר. אז על אדם שנמצא בדרגה כה גבוהה, אומר רש"י ששבחו הוא שלא לבש את הבגדים לכבוד עצמו אלא רק כעושה מצוות קונו?! אומר ה"חתם סופר" דבר נפלא: מדוע אסור להכנס לקדש הקדשים בכגדי זהב? אומרת הגמרא (ראש

החפשיית העומדת בפניו בן ישראל. בפני כל אחד מאתנו עומדות שתי דרכים שונות ומנגדות. האחת היא דרך התורה והמצוות המובילה לקרבת אלקים. והשניה היא דרך התאוה והכלי העולם המובילה לפי פחת. אמנם לעתים נראה כי הדרך הראשונה דורשת ותור והקרבה, ואלו הדרך השניה רצופה בחפש, פנוקים והנאות. אה האמת היא שההולכים בדרך ה' זוכים לאשר אמתי בעולם הזה ובעולם הבא. ואלו אלו שפחרו בדרך התאוה ופריקת העל, מגלים פסור דרכם את התהום העמקה אליה צללו.

שני השעירים המובאים לבית המקדש ביום הכפורים, נועדו להזכיר לכל אחד מאתנו את המאבק הנצחי המתנהל בין היצר הרע המוביל לדרך של השעיר לעזאזל, לבין היצר הטוב, המוביל למסלה העולה בית ה'. הלקח הנלמד משני השעירים הוא, שפריחת הרשעים זמנית בלבד ואחריתם מרה. ואלו הצדיקים זוכים להתקדש ולהטהר לפני ה' ולהנות משני העולמות.

דוד המלך אומר: "בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמידם עדי עד" (תהלים צב ח). הרשעים הם כמו עשב שפורח במהירות ונובל מיד בלי תקומה. ואלו הצדיק פורח ומשגשג לעד כפי שדוד המלך ממשיך ואומר: "צדיק פתמר יפרח כארז בלבנון ישגה" (שם ג).

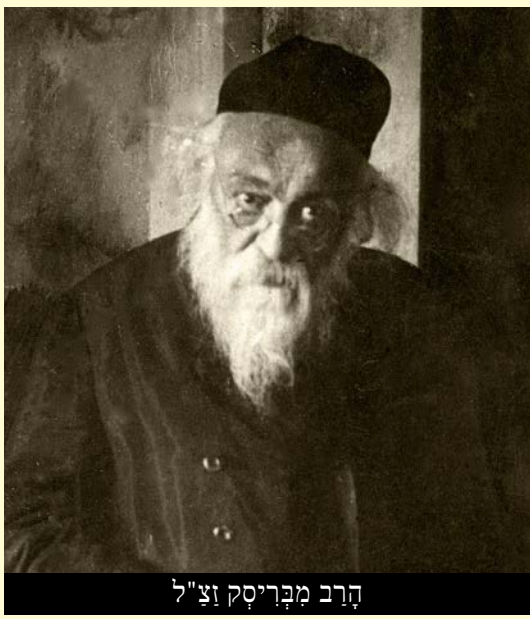
(רבי יעקב שיש שליט"א - מתוך ספרו 'לרומם')

למדה אותנו תורתנו הקדושה: "ויעש כְּאִשֶּׁר צִוָּה ה' –
 "להגיד שבחו של אהרן, שלא היה לובשם לגדלתו אלא
 כמקיים גזרת המלך". לאהרן היה רוח עצום מכניסתו
 לקדש הקדשים, כיון שמכף היה מוכח שהוא נקי ונה
 לגמרי ואינו קשור לחטא העגל. ואף על פי כן הוא
 לא עשה זאת למטרה זו, אלא רק כמקיים גזרת מלך!
 (רבי חזקיהו יוסף קרלינישטיין שליט"א - נאה דורש)

השנה כו ע"א) שחויי הזהב מזכירים את חטא העגל,
 ואין קטגור נעשה סגור. נשאלת השאלה: ואם לובש
 אהרן בגדי לבן, זה פותר את הבעיה? הרי עצם כניסתו
 לקדש הקדשים היא הקטרוג הגדול ביותר, כיון שהוא
 כמו ידיו עשה את העגל! מה הוא בכלל עושה שם?!
 אלא, שאם אהרן נכנס לקדש הקדשים, זו ההוכחה
 הטובה ביותר שהוא נקי ונה לגמרי, ואין לו שום קשר
 לחטא העגל!

בְּדֶרֶךְ הַמְצוּוֹת

הרב מבריסק וצ"ל

בְּזִכּוֹת הַשְּׂמִירָה עַל חֲמֵרָא מְדִרְבְּנָן

אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אִתְּם הָאֵדָם וְחֵי בְהֵם (יח, ה)

כשאדם מסתפק על מאכל מסוים אם הוא בריאותי או
 חלילה, עלול לגרם לו לנגק בריאותי - הוא מחמיר
 ולא אוכל אותו. אולם כשהוא מסתפק אודות כשרותו
 של מאכל - הוא נוטה להקל... אם בחדר נתוח דרוש
 שהכל יהיה סטרילי, למה במה שנוגע לנשמה - אדם
 לא מקפיד שהכל יהיה סטרילי?

ספר **הרב מבריסק וצ"ל** ספור מדהים:

כשהגרמנים ימ"ש נכנסו לעיר בריסק, הם בחרו לעשות
 את הסלקציות בשבתות וחגים. בגלל שיהודים לא
 שמרו שבת, התקיים בהם מקרא שכתוב (ישעיהו א, יד):
 "חדשיכם ומועדיכם שנאה נפשי", ושמחת השבתות
 והחגים נהרסה.

שבת אחת, בשעת התפלה, יצא כרוז ברחובות: "כל
 היהודים צריכים להתרכז מיד בכפר העיר. כל אחד
 רשאי לקחת עמו מזוזה אחת. מי שלא יגיע - ישלח
 למחנה עבודה". כלם ידעו ש"מחנה עבודה" פרושו:
 "מחנה השמדה".

יהודי אחד הבחין שהכפתור במעיל שלבש רופף. יש
 אסור מדרבנן לצאת עם כפתור כזה למקום שאין בו
 ערוב, שמא יתלש הכפתור ויבוא להרימו ולטלטלו.

הוא הקליט, אפוא, שהיות שהקר בחוץ היה עשירים
 מעלות מתחת לאפס ובלי מעיל לא שיה לצאת,
 ועם המעיל אסור לצאת - הוא ישאר בבית הננסות!
 והורה לבני ביתו לצאת לבדם לכפר העיר. למרות
 כל הפצרותיהם ואזהרותיהם שזוהי סכנת נפשות
 להשאיר - הוא נותר בשלו: שמירת השבת תגן עלי!
 יותר משישראל משמרים את השבת - השבת משמרת
 את ישראל.

שאין ערוב עם כפתור רפוי - הוא נצל ממות לחיים!
המצוות הקטנות, אלו שנראות פשוטות ולא מדי
חמורות - מהן מקבל אדם את הברכה, את האשר
והישועה.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש)

בסופו של דבר, את כל מי שהתאסף בכפר העיר העמיסו
על משאיות, ומשם לרכבות המות שנסעו לאושוויץ.
כל בני משפחתו נעקדו על קדוש השם. והוא, הצליח
להסתתר מעיניהם של הגרמנים בבית הכנסת, ומשם
ברח ליצרות, וחייו נתנו לו במתנה.
בזכות השמירה על חמרא מדרבנן לא לצאת למקום

בְּדֶרֶךְ רְפוּתָנוּ

ולאחר מכן נשא אשה בזוג שני, והוא אמר על עצמו
שהדבר הכי קשה שהיה לו כשהתאלמן, שלא היה לו
למי להכין כוס קפה בבקר, והוא ממש הרגיש שאין
לו טעם בחיים...

ואני תמיד רגיל לספר זאת ב'שבע ברכות', כי זו
ההדרך הכי טובה לחתנים. כששמעתי את הספור
הזה הבנתי דבר שתמיד התקשיתי בו: הכהן גדול ביום
הכפורים נמצא לפני ולפנים הוא כמו מלאך, היום הכי
קדוש בשנה במקום הכי קדוש בעולם, מה זה כל כך
משנה אם יש לו אשה בפית או לא? למה זה לעכובא?
והתשובה לזה היא: מה שאין מי שיכין לו כוס קפה
בבקר - זה לא מעכב את סדר העבודה. אבל מה שאין
לו למי להכין כוס קפה בבקר - זה פן מעכב, וגורם

הצָרָה הַגְּדוּל לְהִיטִיב לְיוֹלָת

וּכְפָר בְּעָדוּ וּבְעַד בֵּיתוֹ (טז, ו)

חז"ל דרשו: "ביתו - זו אשתו", וכהן גדול שאין לו אשה
- מנוע מלעשות את סדר העבודה ביום הכפורים, ועד
כדי כך שלדעת רבי יהודה מתקנים לו אשה אחרת
שמה תמות אשתו. והטעם של רבנן שחולקים, כי לא
חוששים למיתה, אבל לכלי עלמא זה לעכובא שתהיה
לכהן גדול אשה ביום הכפורים.

רבי לוי רבינוביץ זצ"ל היה מנמי הדעת שבירושלים.
הוא היה ירא שמים גדול, תלמיד חכם ומתמיד עצום,
והוציא את הספר "מעדני השלחן" על השלחן ערוה.
הוא זכה לאריכות ימים ונפטר בגיל תשעים ויש. ספר
לי בן משפחתו שהוא התאלמן בערה בגיל ששים,

שלא יוכל להכנס לקדש הקדשים.
"לא טוב היות האדם לבדו". הרמח"ל מסביר ש'טוב',
הכונה להיטיב.
גם אחד שעושה הרבה גמילות חסדים מחוץ לבית
זה לא אותה דרגה של הטבה כמו אחד שעושה
חסד בתוך הבית. להיטיב למישהו שאתה מחבר

אליו זה דרגה אחרת, ומי שנמצא לבדו אין לו את
ההטבה הזו.
לפחז הגדול, פיוס פפור, מכרח שתהיה הדרגה הזו
של להיטיב.
(רבי אליהו דיסקין שליט"א - נאה דורש)

מעוניינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ